

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Rjukan-Notodden
Industrial Heritage Site
inscribed on the World Heritage List in 2015

Vår dato 11.11.2019
Deres dato
Vår referanse 19/10933-5
Deres referanse
Vår saksbehandler Juliana Strogan

Saksfremlegg - Verdensarvråd 27. nov 2019

Sak 9/2019: Innkalling, saksliste og godkjenning av referatet fra forrige møte

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet godkjenner innkalling, saksliste og referatet.

Sak 10/2019: Velkommen til nye politikerne og ny Partnerskapsavtale

Forslag til vedtak:

1. Verdensarvrådet godkjenner forslag til ny Partnerskapsavtale.
2. Verdensarvkoordinator oversender avtalen med rådets anbefaling til politisk behandling i kommuner og fylkeskommune.

Saksopplysninger:

Partnerskapsavtalen oppdateres med nytt fylke som partner på punkt 3. og punkt 4.1 korrigeres med innføring av Kommunal verdensarvkoordinator fra Vinje kommune (kontaktperson, jf. 5.4).

Sak 11/2019: Informasjon om Interdepartemental Arbeidsgruppe for Verdensarv v/ RA

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet tar saken til orientering

Saksopplysninger:

Muntlig orientering og presentasjon av Trond Taugbøl. Anledningen brukes også til intern opplæring av nye representanter i verdensarvråd, som får samme presentasjon IAV har fått.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Rjukan-Notodden
Industrial Heritage Site
inscribed on the World Heritage List in 2015

Sak 12/2019: Climate Heritage Network

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet godkjenner Rjukan-Notodden Industriarv innmelding på CHN.

Saksopplysninger:

Muntlig orientering av verdensarvkoordinator og Cecile Smith-Christensen, RA senior rådgiver.

«This Memorandum of Understanding is neither a contract nor a treaty, but a voluntary commitment by signatories and endorsers to join the Climate Heritage Network and to strengthen their efforts to aid their communities in achieving the decarbonization goals and other ambitions of the Paris Agreement.»

Sak 13/2019: Forvaltningsplan 2020-2023

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Saksopplysninger:

Muntlig orientering av verdensarvkoordinator.

Sak 14/2019: Søknader Riksantikvaren 2020 – prioriteringer og innstilling

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet ber koordinator om:

- Å oversende innkomne søknader for 2019 - kap. 1429 post 79 verdensarv til Riksantikvaren i prioritert rekkefølge og med rådets anbefaling.

Saksopplysninger:

Fra 2018 har Riksantikvaren besluttet at fylkeskommunene skal forvalte tilskuddsporteføljen for verdensarv (kap. 1429 post 79) etter en årlig, prioritert og tilmålt ramme fastsatt av Riksantikvaren basert på innkomne søknader. Ordningen er en parallell til fylkeskommunens tilskuddsansvar for post 71 – fredete bygg og anlegg i privat eie.

Bakgrunnen for denne beslutningen er å samordne alle tilskudd til verdensarven hos én instans ved hvert av de 8 verdensarvstedene. Beslutningen innebærer også at Vestfold og Telemark fylkeskommune nå skal være mottaker av alle søknader til RA, og at fylkeskommunen i oversendelsesbrevet gir en anbefaling om prioritet og rekkefølge.

Riksantikvaren ser det videre viktig at alle søknader over post 79 er forankret i verdensarvrådet, slik at alle parter med forvaltningsansvar og/eller porteføljeansvar i verdensarven kan stå bak en felles prioritering knyttet søknader og tilskudd med vedtak i verdensarvråd.

Søknadsfrist til fylkeskommune for prosjekter/tiltak i verdensarven 2020 var satt til 1. november 2019. Søknadsfrist til RA er som normalt den 15. januar påfølgende år.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Rjukan-Notodden
Industrial Heritage Site
inscribed on the World Heritage List in 2015

Til sammen 7 søknader med samlet sum kr. **54 277 834,-** ligger til grunn for tilskuddsåret 2020 og tilsagn til 2021 og videre. Både pågående og nye tiltak er omsøkt (se søknadene i vedlegg):

Tiltakshaver	Prosjekt	Søknader 2019	Bevilget 2019	Søknader 2020
Telemark fylkeskommune	Verdensarvråd med sekretariat	1 650 955,-	1 100 000,-	1 594 089,-
Hydro Energi	Tømmerrenna	3 075 000,-	2 575 000,-*	5 694 000,-
Hydroparken	Ovnshus A	Ny	Ny	14 039 745,-**
Telemark fylkeskommune	Company Towns - tilskudd til istandsettelse hus i privat eie - Rjukan og Notodden by	1 000 000,-	Kr. 1 000 000,-	1 000 000,-
Hydro Energi	Kraftstasjon i juvet under hengebrua - Vemork	Ny	Ny	300 000,-
NIA	Hydrogenfabrikken - Tungtvannskjelleren	11 000 000,-	0,-	31 000 000,-***
Hydro Energi	Såheim kraftstasjon - Uteområde	Ny	Ny	650 000,-
Samlet sum verdensarvråd:				54 277 834,-

* Pluss forhåndstilsagn til kr. 2019 i 1 000 000,- fra 2018.

** Ovnshus A søker om kr. 5 305 935,- i 2020, om forhåndstilsagn i 2021 på kr. 4 936 140,- og resterende i 2022.

*** Tungtvannskjelleren har blitt bevilget øremerket midler fra KLD: kr. 5 000 000,- i 2020 og kr. 6 000 000,- i forhåndstilsagn i 2021. Disse betales gjennom Post 79.

Koordinatorers vurdering av søknadene.

Sekretariatet med statlig finansiering av verdensarvkoordinator omsøkes rutinemessig.

Det er et overordnet mål å ferdigstille store og tunge prosjekter som er igangsatt i verdensarven, jfr tiltaksplan kap. 12 i «Forvaltningsplan Rjukan – Notodden Industriarv 2016 – 2019». Flere tiltak og istandsettingsprosjekter med opprinnelig gjennomføring i 2016-2019 strekker seg nå inn i 2020. Årsaken knytter seg dels til større og omfattende arbeider enn først antatt, men også fordi noen prosjekter nødvendigvis vil ta noen år før de er ferdigstilt. De fleste av disse prosjektene er nå på slutfase, med unntak av Tømmerrenna, som antas ferdigstilling i 2024. I tillegg har Hydrogenfabrikken sikret øremerket midler fra Statsbudsjettet og kan dermed inn på prioriteringslisten. Mot denne bakgrunn anbefaler koordinator at følgende søknader får topp prioritet ved oversendelse til Riksantikvaren 2019:

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Rjukan-Notodden
Industrial Heritage Site
inscribed on the World Heritage List in 2015

1. Tømmerrenna (Lienfoss – kanalbyen, Notodden)
2. Company-Town tilskuddsmidler
3. Hydrogenfabrikken – Tungtvannskjelleren

Av året er det kommet inn en rekke nye søknader. Koordinators vurdering er at søknadene må forankres med utgangspunkt i gjeldende forvaltningsplan og/eller knyttet strakstiltak der dette er påkrevet. I gjeldende tiltaksplan kap. 12 pkt 2.1 heter det:

«Alle verdensarvobjektene skal kontinuerlig overvåkes og tilstandsvurderes. Dette danner grunnlag for prioriteringer og konkrete handlingsplaner/tiltak.»

Fabrikkene er et viktig attributt i verdensarven. Her inngår en rekke signifikante objekter, der Ovnshus A står som første ledd i produksjonslinje A og en av de viktigste bygninger i verdensarvområdet. Det var i drift fra 2. oktober 1907 t.o.m. 6. april 1934, da sluknet de siste Birkeland-Eyde ovnene og perioden med lysbuetmetoden på Notodden var slutt. Prosjektet har som mål å istandsette denne viktig verdensarvbygning slik at det kan tas i bruk både til næring og formidling av verdensarvhistorie. Metodologien og planlegging har basert seg på grundig analyse av historisk dokumentasjon.

Vannkraft er den opprinnelige kilde til hele industrieventyr. Det er å si industri produksjonen, men også til selv bygging av anleggene. Kraftstasjon i juvet under hengebrua (Vemork) er oppført i 1913 i forbindelse med oppføring av Såheim kraftstasjon. Den er ikke fredet og skal ikke tilbakeføres, prosjektet skal ivareta ruinen. Bygget forfaller og det er fare for at tårnet kan kollapse. Dette prosjektet ses som nødvendige strakstiltak.

Vern gjennom bruk er viktig i kulturminnevernet. Såheim kraftstasjon har siden 1915 vært operativt. Som kraftstasjon, formidlingsarena og lokalsamfunnsaktør er Såheim noe av det viktigste i verdensarven. Såheim uteområde prosjekt skal synliggjøre og forbedre hovedadkomsten til kraftverk og idrettshallen, både for lokalsamfunnets bruk og turister. Det skal monteres en opprinnelig lampe og suppleres med lysmaster og lyspunkter som skal «guide» besøkende i området. I tillegg vil det bli satt opp infotavler med historikk. Tiltaket er spennende, men vurderes som et langsiktig tilretteleggingstiltak, og kommer i siste prioriteringsrekkefølge denne gang.

På bakgrunn av dette innstilles følgende søknader i neste prioriteringsrekkefølge:

1. Ovnshus A
2. Kraftstasjon under hengebrua - Vemork
3. Såheim uteområde

Sak 15/2019: Rapport fra Verdensarvsenteret

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Saksopplysninger:

Muntlig orientering og presentasjon av Verdensarvsenteret.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Rjukan-Notodden
Industrial Heritage Site
inscribed on the World Heritage List in 2015

Sak 16/2019: Nordisk Verdensarvkonferanse 2020

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet godkjenner endringer i prosjektbeskrivelse.

Saksopplysninger:

Muntlig orientering av Verdensarvkoordinator om endring av tema for konferansen.

Sak 17/2019: Internasjonalisering - EØS midler

Forslag til vedtak:

Verdensarvrådet tar saken til orientering.

Saksopplysninger:

Muntlig orientering av Verdensarvkoordinator.

Sak 18/2019: Evt.

Vedlegg: [Trykk på linken til å se vedlegg](#)

Med vennlig hilsen

Juliana Strogan
Verdensarvkoordinator
juliana.strogan@vtfk.no